

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 175/2015-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. mája 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Martinom Olosom, Advokátska kancelária, M. R. Štefánika 71, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 49 Er 1407/2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 49 Er 1407/2012 porušené bolo.

2. Ing. [REDACTED] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 1500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je mu Okresný súd Trenčín povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. [REDACTED] priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 331,15 € (slovom tristotridsaťjeden eur a pätnásť centov), ktorú je mu Okresný súd Trenčín povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu Mgr. Martina Olosa, Advokátska kancelária, M. R. Štefánika 71, Žilina, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 175/2015-17 z 8. apríla 2015 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 49 Er 1407/2012.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že v exekučnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 49 Er 1407/2012 sa oprávnený z exekúcie domáha voči sťažovateľovi a spol. ako povinným z exekúcie núteného výkonu rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. SR 071/2010 z 29. februára 2012, pričom sťažovateľ podal podaním z „...

21.07.2012 námiety proti exekúcii a súčasne predložil dôkazy o zániku vymáhaného dlhu“, o ktorých až v dôsledku intervencie sťažovateľa u predsedu okresného súdu sťažnosťou pre nečinnosť podanou 29. mája 2013 rozhodol vyšší súdny úradník okresného súdu uznesením z 10. júna 2013, a to tak, že exekučné konanie v časti vymáhaného nároku zastavil a námiety sťažovateľa proti exekúcii, ako aj proti trovám exekúcie zamietol. O odvolaní sťažovateľa proti tomuto uzneseniu vyššieho súdneho úradníka okresného súdu do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu, t. j. do 16. septembra 2014, zákonný sudca okresného súdu ešte nerozhodol, a to aj napriek tomu, že tak, ako to uvádza sťažovateľ, mal exekučný súd o námietskach rozhodnúť do 60 dní od ich doručenia [§ 50 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov].

3. Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„Vec tak nie je doposiaľ právoplatne rozhodnutá ani po vyše dvoch rokoch od podania námietok, čo je v exekučnom konaní zjavne neprípustné. Exekútor mi pritom blokuje moje dva osobné účty, čo mi spôsobuje existenčné problémy, navyše pretrváva stav právnej neistoty.“

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [redacted], [redacted], trvalé bytom [redacted] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Okresným súdom v Trenčíne pod sp. zn. 49 Er 1407/2012 porušené bolo.

2. Okresnému súdu v Trenčíne sa prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 49 Er 1407/2012 konať bez zbytočných prietahov.

3. [redacted] sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 3.000,- € (slovom tri tisíc eur), ktoré je Okresný súd v Trenčíne povinný mu zaplatiť do 30 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd v Trenčíne je povinný uhradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trvalé bytom [REDAKOVANÉ] do tridsať dní od právoplatnosti tohto nálezu trovy konania vo výške 331,15 EUR (slovom tristotridsaťjeden eur pätnásť centov) na účet advokáta JUDr. Martina Olosa ...“

5. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: za okresný súd jeho predseda listom sp. zn. Spr 266/2015 z 11. mája 2015 a k vhodnosti ústneho prejednávania veci právny zástupca sťažovateľa listom zo 6. mája 2015.

5.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol:

„... netrvám na tom, aby sa konalo ústne pojednávanie v predtým uvedenej veci. ...

Je pravdou, že vo veci pri rozhodovaní o námietkach povinného 2) vznikli prieťahy súdu. Avšak sťažovateľom požadované finančné zadosťučinenie považujem vzhľadom na predmet exekúcie a skutočnosť, že jeho námietky boli neopodstatnené, za neprimerane vysoké.“

5.2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom vyjadrení k vhodnosti ústneho pojednávania uviedol:

„... súhlasíme s rozhodnutím vo veci bez nariadenia ústneho pojednávania.“

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či

namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

7. Zo sťažnosti, z vyjadrení účastníkov konania a obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil takýto priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 49 Er 1407/2012:

- 25. máj 2012 – okresnému súdu bola doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, t. j. na nútený výkon rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. SR 071/2010 z 29. februára 2012,

- 29. máj 2012 – okresný súd vydal poverenie na vykonanie exekúcie,

- 1. august 2012 – exekútor postúpil okresnému súdu jemu doručené (25. júla 2012) námietky sťažovateľa (povinného v 2. rade) proti exekúcii na rozhodnutie,

- 10. august 2012 – exekútor postúpil okresnému súdu podanie oprávneného z exekúcie, ktorým zobral v časti vymáhanej pohľadávky svoj návrh na vykonanie exekúcie späť,

- 30. august 2012 – okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie oprávneného k námietkam sťažovateľa,

- 12. marec 2013 – právny zástupca sťažovateľa urgoval rozhodnutie o jeho námietkach, pričom poukázal, že kvôli trvajúcej exekúcii sú mu stále blokované účty,

- 10. jún 2013 – vyšší súdny úradník okresného súdu uznesením rozhodol o námietkach sťažovateľa proti exekúcii tak, že ich zamietol a súčasne v časti vymáhanej pohľadávky z dôvodu jej zaplatenia exekučné konanie zastavil,

- 1. júl 2013 – okresnému súdu bolo doručené odvolanie sťažovateľa proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka o námietkach,

- 5. august 2013 – oprávnený sa vyjadril k odvolaniu sťažovateľa,

- 2. marec 2015 – spis okresného súdu si vyžiadal ústavný súd,
- 10. marec 2015 – zákonná sudkyňa okresného súdu rozhodla o námietkach sťažovateľa tak, že ich zamietla a v časti späťvzatia návrhu na vykonanie exekúcie, exekučné konanie zastavila,
- 19. marec 2015 – okresný súd postúpil spis na nahliadnutie ústavnému súdu.

III.

8. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

10. Ústavný súd konštatuje, že exekučné konanie spravidla treba považovať za konanie tak po právnej stránke, ako aj po stránke faktickej (skutkovej) za pomerne jednoduché. Je to dané tým, že o spore účastníkov exekučného konania bolo už právoplatne rozhodnuté vo veci samej exekučným titulom, ktorý je podkladom pre nariadenie exekúcie. Medzi účastníkmi exekučného konania už nie je sporné, aké práva prináležia oprávnenému a aké záväzky má povinný voči oprávnenému.

Je nutné uviesť, že napadnuté exekučné konanie, resp. jeho sťažnosťou napadnutá časť týkajúca sa postupu okresného súdu v konaní o námietkach sťažovateľa proti exekúcii, je z hľadiska právnej a faktickej náročnosti štandardným konaním, takže pri sústredenejšom procesnom postupe okresného súdu mohol byť priebeh tohto konania plynulejší, efektívnejší a nemusel viesť k predĺženiu exekučného konania.

11. Správanie sťažovateľa ako účastníka sťažnosťou napadnutej časti exekučného konania je druhým kritériom pri rozhodovaní, či v konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu označených práv. Ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by v súvislosti s napadnutou časťou exekučného konania bolo potrebné pripísať na farchu sťažovateľa.

12. Napokon sa ústavný súd zaoberal aj postupom okresného súdu v napadnutej časti exekučného konania o námietkach sťažovateľa proti exekúcii a zistil, že okresný súd v čase od 30. augusta 2012, keď sa oprávnený z exekúcie vyjadril k námietkam sťažovateľa, do 10. júna 2013, keď o námietkach sťažovateľa rozhodol vyšší súdny úradník okresného súdu (t. j. viac ako 9 mesiacov), ako aj v čase od 5. augusta 2013, keď sa oprávnený z exekúcie vyjadril k odvolaniu sťažovateľa proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka o jeho námietkach, do 10. marca 2015, keď zákonná sudkyňa okresného súdu rozhodla o odvolaní sťažovateľa aj to až po vyžiadaní exekučného spisu ústavným súdom (t. j. viac ako 1 rok a 7 mesiacov), okresný súd nerealizoval žiadne procesné úkony. Takýto postup okresného súdu je z hľadiska požiadaviek na ochranu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vzhľadom na predmet posudzovaného konania ústavne neprijateľný.

13. Vzhľadom na uvedené zistenia ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 49 Er 1407/2012 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného

čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

IV.

14. Vzhľadom na skutočnosť, že ku dňu rozhodnutia ústavného súdu okresný súd vo veci vedenej pod sp. zn. 49 Er 1407/2012 už rozhodol o námietkach sťažovateľa proti exekúcii, ústavný súd už nepovažoval za potrebné prikázať okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy konať v predmetnej veci bez zbytočných prieťahov.

15. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

16. Sťažovateľ sa domáhal priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 3 000 €.

17. Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitostí v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je pre sťažovateľa dostatočným zadosťučinením, preto uznal za odôvodnené, najmä s prihliadnutím na dlhodobú nečinnosť okresného súdu v konaní o námietkach proti exekúcii (viac ako 2 roky a 4 mesiace), priznať sťažovateľovi aj finančné zadosťučinenie v sume 1 500 €, tak ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

18. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil (v danom prípade okresný súd), je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu ústavného súdu.

19. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátom. Pri výpočte trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny (§ 11 ods. 3 vyhlášky) za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2014 je 134 € a hodnota režijného paušálu je 8,04 € a základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2015 je 139,83 € a hodnota režijného paušálu je 8,39 €.

20. S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľovi nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2014 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu) v celkovej sume 340,90 € vrátane režijného paušálu a vrátane 20 % DPH (právny zástupca predložil osvedčenie platcu DPH, pozn.), a tiež mu vznikol nárok na úhradu trov aj za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2015 (vyjadrenie zo 6. mája 2015) v sume 177,86 € vrátane režijného paušálu a 20 % DPH. Sťažovateľovi tak vznikol nárok na úhradu trov v celkovej sume 518,76 €.

21. Vzhľadom na to, že právny zástupca sťažovateľa si úhradu trov uplatnil iba v sume 331,15 €, ústavný súd súc viazaný petitom sťažnosti túto úhradu sťažovateľovi priznal len vo výške uplatneného nároku, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. mája 2015